

REFERAT Udvalget for regional udvikling d. 28-01-2025

Mødedato Tirsdag d. 28. januar 2025 kl. 10:00

Mødested Mødelokale 5

Mødedeltagere Michael Nielsen, C, Kim Johansen, A, Anne Marie Geisler Andersen,
B, Jens Wistoft, V, Tage Petersen, V, Preben Friis-Hauge, V, Lars Erik
Hornemann, V, Karsten Uno Petersen, A, Karsten Fogde, SF, Martin
Schmidt Konradsen, Ø, Elin Søndergaard, A

Indholdsfortegnelse

Orientering om de første resultater fra initiativ om udvikling af frivillighed og fællesskab på kultur	3
Godkendelse af forslag til håndtering af konsekvenserne af aftale om sundhedsreform 2024 for en r	5
Håndtering af Region Syddanmarks eksterne klimaindsats i 2025 som følge af aftale om sundhedsr	7
Godkendelse af forslag til nye vurderingskriterier for ansøgninger om ungdomsuddannelsesudbud..	10
Orientering om indsatsen for tysk med afsæt i budgetaftalen for 2024 #.....	12
Orientering om klimavenlige og bæredygtige ungdomsuddannelser #.....	14
Orientering om deponering af atomaffald i Tyskland.....	17
Tilbage meldinger fra regionsrådets medlemmer i trafikselskabernes bestyrelser #.....	19
Årsplan 2025 og møder med samarbejdspartnere i 2025 #.....	20
Eventuelt.....	22
Næste møde.....	23
Underskriftsside.....	24

Punkt 1: Orientering om de første resultater fra initiativ om udvikling af frivillighed og fællesskab på kulturområdet

23/51729

Resumé

Der gives en orientering om resultaterne fra de første faser i initiativ om udvikling af frivillighed og fællesskab på kulturområdet. Louise Aagaard fra Designskolen Kolding og Cecilie Johansen fra Kulturens Analyseinstitut præsenterer de foreløbige resultater fra de første faser af projektet.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede den 18. december 2023 at afsætte 2,5 mio. kr. fra kulturmidlerne til igangsættelse af et initiativ inden for frivillighed og fællesskaber på kulturområdet. Initiativet har fået navnet FLUKS (Fællesskaber og Livsglæde for Unge i Kulturelt Samvær).

I FLUKS er der et særligt fokus på fællesskaber og trivsel hos unge og på den yngre generations frivillige engagement (aldersgruppen 15-30 år), da der blandt unge ser ud til at være brydninger i tilgangen til det at være frivillig. Der sættes fokus på kulturområdet bredt set, dog undtagen idrætsområdet. Det valg er foretaget ud fra en samlet vurdering af, at frivillighed på idrætsområdet er relativt velbelyst, ligesom frivillighed inden for idrætsområdet som udgangspunkt er mere formelt organiseret end det øvrige kulturområde og derfor også har en lidt anden karakter.

Initiativet gennemføres i samarbejde med Kulturens Analyseinstitut og Designskolen Kolding. Designskolen Kolding er projektleder og står for en stor del af opgaverne i initiativet med udgangspunkt i de erfaringer, de har inden for designmetoder, fællesskaber mv. Kulturens Analyseinstitut er det nationale samlingspunkt for viden på kulturområdet og har stået for den indledende vidensopsamling og sparrer undervejs i forløbet med Designskolen Kolding ud fra deres viden om kulturområdet, frivillige og foreningslivet mv. Der er endvidere nedsat en følgegruppe med kulturaktører og unge, der bidrager med løbende sparring og kvalificering af indsigter mv. Følgegruppen har pt. været samlet to gange.

FLUKS har fem faser frem til marts 2026:

1. Afdækning af eksisterende viden om frivillighed på kulturområdet, herunder også i forhold til fællesskaber og trivsel, samt overblik over andre større igangværende initiativer.
2. Inddragelse af og dialog med kulturaktører om behov, potentialer og udfordringer.
3. Udvikling mv. af konkrete nye løsninger, der kan tiltrække flere frivillige og udvikle og fremtidssikre foreninger og organisationer på kulturområdet.
4. Test af prototyper i samarbejde med kulturaktører.
5. Forankring og udbredelse af viden hos en bred kreds af interessenter, herunder afholdelse af en slutkonference/-seminarer, der skal sætte fokus på frivillighed og engagement i civilsamfundet.

Der er nu gennemført de første to faser af projektet. Den første fase bød på Kulturens Analyseinstituts rapport "Hvad ved vi om frivillighed og fællesskaber for unge på kulturområdet?" (vedhæftet som bilag), og i den anden fase har Designskolen Kolding opsamlet en række hovedindsigter, som de er nået frem til gennem interviews med unge frivillige og kulturaktører. Hovedindsigterne danner grundlag for den tredje fase om udvikling af konkrete nye løsninger, der bl.a. skal bidrage til tiltrække flere frivillige på kulturområdet. Løsningerne testes hos kulturaktørerne i den fjerde fase, hvor der er reserveret 800.000 kr. af de afsatte midler til en pulje, der udmøntes i foråret 2025. FLUKS sluttet af i den femte fase, hvor resultaterne udbredes til andre kulturaktører fx via en conference.

På mødet med udvalget deltager Louise Aagaard fra Designskolen Kolding og Cecilie Johansen fra Kulturens Analyseinstitut og præsenterer de foreløbige resultater fra de første faser af FLUKS.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Til orientering.

Bilag

Rapport "Hvad ved vi om frivillighed og fællesskaber for unge på kulturområdet"

Punkt 2: Godkendelse af forslag til håndtering af konsekvenserne af aftale om sundhedsreform 2024 for en række opgaveområder på Regional Udviklings område

25/3175

Resumé

Aftale om sundhedsreform 2024 betyder, at regionernes nuværende opgaver inden for Regional Udvikling ændres markant. Regionerne vil bibeholde nogle regionale udviklingsopgaver, mens andre skal overdrages til andre aktører eller helt bortfalder. Det indstilles, at Regionsrådet godkender forslag til håndtering af konsekvenserne af aftale om sundhedsreform 2024 for en række opgaveområder på Regional Udviklings område.

Sagsfremstilling

Aftale om sundhedsreform 2024 betyder, at regionernes nuværende opgaver inden for Regional Udvikling ændres markant. Regionerne vil bibeholde nogle regionale udviklingsopgaver, mens andre skal overdrages til andre aktører eller helt bortfalder.

Regionerne vil fremadrettet have regionale udviklingsopgaver inden for jordforurening, råstofindvinding på land, opgaver på uddannelsesområdet, indstillingsret til 20 pct. af socialfondsmidlerne i programperioden 2021-2027, opgaver relateret til kollektiv trafik (afventer anbefalingerne fra Ekspertudvalget om kollektiv mobilitet i hele Danmark) og opgaver relateret til det grænseoverskridende samarbejde, herunder Interreg-programmer og på kulturområdet (Region Syddanmark og Region Østdanmark).

Regionernes resterende øvrige opgaver om regional udvikling, herunder regionernes mulighed for at udarbejde udviklingsstrategier samt aktiviteter, der relaterer sig hertil, bortfalder fra 2026, herunder bl.a. klima, kultur og internationalt samarbejde. De midler, som regionerne i dag bruger på tilskud til kulturelle aktiviteter, overføres til kommunerne, fra 2027.

Det foreslås følgende proces for politiske forelæggelse for, hvordan konsekvenserne af aftale om sundhedsreform 2024 skal håndteres inden for en række opgaveområder på Regional Udviklings område. Sagerne forventes forelagt i de faglige udvalg fra ultimo januar til marts 2025 (dato er angivet oversigten nedenfor) og efterfølgende i forretningsudvalget og regionsrådet:

- Klima (i Udvalget for Regional Udvikling 28. januar).
- Kultur (i Udvalget for Regional Udvikling 4. marts).
- Den regionale udviklingsstrategi og aktiviteter, der relaterer sig hertil, herunder analyse og Strategipuljen (i Udvalget for Regional Udvikling 4. marts).
- Regional finansiering af sundhedsinnovation, herunder SDSI (i Udvalget for Regional Udvikling 4. marts og til orientering i Digitaliserings- og Innovationsudvalget 6. marts).
- Internationale samarbejder (i Udvalget for Regional Udvikling 4. marts).
- Dansk-tysk samarbejde (i Udvalget for Regional Udvikling 4. marts og til orientering den 28. februar i Det særlige, rådgivende udvalg for dansk-tysk samarbejde).
- Det Syddanske EU-kontor (SDEO) (i Udvalget for Regional Udvikling 4. marts).
- Sag for håndtering af regionalt engagement i institutioner, organisationer, foreninger mv., som regionsrådet har udpeget politiske eller administrative repræsentanter til (bestyrelse, styregruppe, rådgivende udvalg m.v.) eller har besluttet at yde løbende eller tidsbegrænset tilskud til (i Udvalget for Regional Udvikling 4. marts).

Endvidere foreslås, at der fremlægges en sag med forslag til principper for den fremtidige profil vedr. de fremadrettede regionale opgaver inden for jordforurening, råstofindvinding på land, opgaver på uddannelsesområdet, indstillingsret til

20 pct. af socialfondsmidlerne i programperioden 2021-2027, opgaver relateret til kollektiv trafik (afventer anbefalingerne fra Ekspertudvalget om kollektiv mobilitet i hele Danmark) og opgaver relateret til det grænseoverskridende samarbejde, herunder på kulturområdet. Sagen forventes fremlagt i Udvalget for Regional Udvikling og Miljøudvalget og til skriftlig orientering i det dansk-tyske udvalg i 2. kvartal.

Lovgrundlaget og den fremtidige økonomi er endnu ikke afklaret.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget nogen klimavurdering af sagen, da sagen ikke har konsekvens for klimaet.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler Regionsrådet:

At godkende forslag til håndtering af konsekvenserne af aftale om sundhedsreform 2024 for en række opgaveområder på Regional Udviklings område.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Punkt 3: Håndtering af Region Syddanmarks eksterne klimaindsats i 2025 som følge af aftale om sundhedsreform 2024

25/3175

Resumé

Region Syddanmarks adgang til at arbejde med klima og grøn omstilling i geografien bortfalder fra 2026 som følge af aftale om sundhedsreform 2024. Sagen giver et overblik over regionens aktuelle portefølje af projekter og initiativer på klimaområdet samt principper og tidsplan for overdragelse og eller afvikling af disse. Det indstilles, at administrationen med afsæt i det foreslåede princip bemyndiges til at afvikle arbejdet med klima og grøn omstilling i geografien, og at punkt 13.1 "Regional klimaindsats" i budgetaftale 2025 ikke gennemføres.

Sagsfremstilling

Aftale om sundhedsreform 2024 medfører, at en række opgaver inden for Regional Udvikling bortfalder, herunder Region Syddanmarks adgang til at arbejde med klima og grøn omstilling i geografien fra 2026. Det betyder, at en række aktiviteter i geografien skal afvikles i 2025, og at klima fra 2026 alene vil indgå i forbindelse med opgavevaretagelsen på regionens øvrige områder, herunder bl.a. miljø, uddannelse, mobilitet samt på social- og sundhedsområdet.

Arbejdet med klima og grøn omstilling udspringer af de regionale udviklingsstrategier, senest 'Sammen om fremtidens Syddanmark 2024-2027', hvor indsatserne er rettet imod at:

- Reducere klimaaftrykket i Syddanmark.
- Mindske forbrug af naturressourcer og fremme cirkulær økonomi.
- Mindske de negative konsekvenser ved klimaændringerne.
- Understøtte flere formål ved arealanvendelse, herunder fremme biodiversitet.

Region Syddanmark har været med til at igangsætte DK2020, forløberen for Klimaalliancen som sikrede, at alle danske kommuner arbejder med ensartede klimahandlingsplaner. Derudover har Region Syddanmark haft afgørende betydning for, at Klimafolkemødet i Middelfart er blevet en stor, nationale begivenhed, og har haft en stor rolle i at kvalificere og omorganisere "Energi- og CO2-regnskabet", så det nu er det nationalt anerkendte værktøj for kommunernes klimagasregnskaber. Derudover har Region Syddanmarks medfinansiering og deltagelse i EU-projekter som eksempelvis CE-Beyond Waste, COHEAT mv. muliggjort at større tværkommunale klimaindsatser kunne realiseres.

Se bilag 1 for de væsentligste opgaver på klimaområdet.

Princip for overdragelse eller afvikling i 2025

Det foreslås, at der arbejdes med følgende hovedprincip i 2025 for overdragelse eller afvikling:

Hurtig afklaring af, hvordan opgaverne skal håndteres, og derefter overdragelse eller afvikling af opgaverne under hensyntagen til de konkrete opgavers karakter, samarbejdspartnere og de tilbageværende medarbejdere.

Endvidere foreslås, at administrationen med afsæt i ovenstående princip bemyndiges til at overdrage eller afvikle arbejdet med klima og grøn omstilling i geografien i 2025.

LIFE ACT, Klimaalliancen og Klimafolkemødet

LIFE ACT

LIFE ACT-projektet skal i en projektperiode på otte år fremskynde implementeringen af danske klimahandlingsplaner og har et samlet budget på ca. 200 mio. kr. Region Midtjylland (leadpartner) har efter aftale med EU Kommissionen igangsat arbejdet med at sikre en ny organisering, når regionerne trækker sig fra partnerskabet. Der er kommet positive interesselikende givelser fra universiteter og kommuner om mulig overtagelse af de regionale opgaver.

Region Syddanmark bistår sammen med de andre regioner Region Midtjylland med at afklare den fremtidige organisering samt bidrager til at overføre Region Syddanmarks opgaver til den nye organisering.

Klimaalliancen

De fem regioner har trukket sig fra det nationale partnerskab Klimaalliancen med udgangen af 2024. Der er i 2025 fokus på at udmønte det, som regionerne har forpligtet sig til i forhold til finansiering af udviklingsspor samt sikre en god overdragelse til KL og Realdania, som viderefører Klimaalliancen. På det regionale niveau er der en tæt dialog i sekretariatet mellem KKR og regionen om prioritering af opgaver og overdragelse af de samlede sekretariatsopgaver til KKR-Syddanmark inden sommerferien.

Klimafolkemødet

Region Syddanmarks og Middelfart Kommunes partnerskab om Klimafolkemødet begyndte i 2020 med 500 deltagere, og har udviklet sig til en nationale begivenhed med 40.000 deltagere i 2024. Klimafolkemødet 2025 er det sidste klimafolkemøde, som Region Syddanmark er medvært af sammen med Middelfart Kommune og medfinansierer med 2 mio. kr.

I 2025 deltager Region Syddanmark i Klimafolkemødets styregruppe og er ansvarlig for deltagerevalueringen, jf. partnerskabsaftalen. Projektorganisation for byggeri og grøn omstilling står for at varetage Region Syddanmarks stand på Klimafolkemødet samt for at arrangere indhold til programmet med fokus på grønne hospitaler.

EU-finansierede projekter, medlemsskaber, budget 2025 mv.

Region Syddanmark er engageret i en række EU-projekter, hvor regionens opgaver i projektet enten afvikles eller overdrages, jf. ovenstående princip. Det drejer sig, ud over LIFE ACT, om projekterne COHEAT, Arcadia, Blue Transition, CE-Beyond Waste, Climate Blue, Climate Pol og Poseidon, se bilag 1.

Region Syddanmark er medlem af Triangular Energy Alliance (TEA), Grøn Energi og Sektorkobling (GESEK), Encore, Det Nationale Netværk for Klimatilpasning, Energi- og CO2 regnskabet samt EU Missions Adaption to Climate Change. Der fremlægges en særskilt sag for håndtering af regionalt engagement i institutioner, organisationer, foreninger mv., som regionsrådet har udpeget politiske eller administrative repræsentanter til (bestyrelse, styregruppe, rådgivende udvalg m.v.) eller har besluttet at yde løbende eller tidsbegrænset tilskud til.

Endvidere foreslås, at punkt 13.1 "Regional klimaindsats" i budgetaftale 2025 ikke gennemføres som følge af aftale om sundhedsreform 2024. Det fremgår af punkt 13.1, at "I forbindelse med udmøntningen af den regionale udviklingsstrategi er vi enige om, at der skal udarbejdes en klimahandleplan. Udvalget for Regional Udvikling forelægger på baggrund af de gennemførte temadrøftelser udkast til handleplanen for Regionsrådet".

Endelig meddeles det til delstatsregeringen i Slesvig-Holsten, at Region Syddanmark alligevel ikke bidrager til igangsættelse af den brintanalyse, som er indeholdt i fællesskabserklæringen mellem Region Syddanmark og Slesvig-Holsten fra 2021 og efterfølgende handlingsplan 2023-2024, og som regionsrådet bevilgede kr. 750.000 til på møde den 22. april 2024.

Klimavurdering

Det er administrationens vurdering, at aftalen om sundhedsreformen vurderes at have en betydelig negativ konsekvens for klimaet, idet opgavebortfaldet vil betyde, at der alt andet lige vil være færre ressourcer til at sikre tværgående opgaveløsning, udbredelse og acceleration af løsninger samt udvikling og finansiering af nye løsninger på klimaområdet.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler regionsrådet:

At godkende forslag til princippet for afvikling af arbejdet med klima og grøn omstilling i geografien.

At administrationen med afsæt i det foreslåede princip bemyndiges til at overdrage eller afvikle arbejdet med klima og grøn omstilling i geografien.

At punkt 13.1 ”Regional klimaindsats” i budgetaftale 2025 ikke gennemføres.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Den del af sagen, der vedrører brintanalysen, forelægges på ny på møde i Udvalget for Regional Udvikling den 4. marts 2025 med en uddybende beskrivelse.

Bilag

Bilag 1: Aktivitetsoversigt for den eksterne klimaindsats

Punkt 4: Godkendelse af forslag til nye vurderingskriterier for ansøgninger om ungdomsuddannelsesudbud

25/2034

Resumé

Som led i den koordinerende rolle på uddannelsesområdet, skal regionsrådet forholde sig til ansøgninger om nye udbud af ungdomsuddannelser. De nuværende vurderingskriterier for sådanne ansøgninger blev fastlagt administrativt tilbage i 2019. Siden da har kriterierne været anvendt i sammenlagt 20 sager. På baggrund af erfaringerne fra de tidligere sager, har administrationen udarbejdet et forslag til justerede vurderingskriterier.

Sagsfremstilling

Ifølge institutionslovgivningen på uddannelsesområdet skal regionsrådet koordinere den samlede indsats for at sikre sammenhæng i udbuddet af ungdomsuddannelser. Dette gælder for så vidt angår den geografiske placering af udbuddet og kapaciteten på uddannelserne med henblik på, at der er et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud i regionen. Som led i denne koordinering, skal regionsrådet forholde sig til ansøgninger om nye udbud af ungdomsuddannelser og afgive enten høringssvar til den ansøgende institution eller indstilling til børne- og undervisningsministeren.

Ansøgninger om nye gymnasiale uddannelsesudbud behandles én gang om året efter ministeriets tidsplan, som typisk indebærer en regionsrådssag i juni, hvorefter sagen afgøres i ministeriet om efteråret. Ansøgninger om nye udbud af grundforløb for erhvervsuddannelserne behandles i regionsrådet løbende hen over året.

De nuværende kriterier for Region Syddanmarks vurdering af udbudsansøgninger blev fastlagt administrativt tilbage i 2019 (se bilag 1). Siden da har kriterierne været anvendt i sammenlagt 20 sager.

Det er administrationens vurdering, at kriterierne har fungeret rigtig godt, men at der på baggrund af erfaringerne er behov for en præcisering og justering af vurderingskriterierne.

Overvejelser og forslag til justerede vurderingskriterier

Vurderingen af mulige nye gymnasiale udbud hænger tæt sammen med regionsrådets rolle på området for kapacitet og elevfordeling på gymnasierne. Regionsrådet får fra skoleåret 2026/2027 overdraget ansvaret for kapacitetsfastsættelsen. Det sker i en tid med faldende ungdomsårgange og udsigten til en større reform af ungdomsuddannelsesområdet.

Administrationen foreslår derfor, at vurderingskriterierne lægges op til politisk godkendelse, samt at udvalget benytter lejligheden til at drøfte den hidtidige proces vedr. udbudsansøgningerne.

Som led i forberedelsen af forslaget til nye vurderingskriterier, har administrationen også forholdt sig til ministeriets vurderingskriterier for de sager, som afgøres endeligt i ministeriet.

På den baggrund foreslår administrationen, at der fremover opereres med fire vurderingskriterier (se bilag 2):

1. Tilgængelighed
2. Elevgrundlag
3. Indvirkning på eksisterende udbydere
4. Relevans for Region Syddanmark

Det foreslås således, at det nuværende kriterium ”samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed” falder bort. Det skyldes for det første, at det vurderes at være et kriterium, som det i praksis har vist sig vanskeligt at belyse i tilstrækkelig detaljeringsgrad ud fra de foreliggende ansøgninger. For det andet vurderes det at være et forhold, der ligger i udkanten af regionens rolle (koordinering af stedlig placering), og som ministeriet i øvrigt forholder sig til i de sager, der rammer dem.

Sagen forelægges nu, da administrationen i februar 2025 skal orientere de gymnasiale institutioner om årets proces og kriterier for gymnasiale udbudsansøgninger for skoleåret 2026/27, hvor institutionernes ansøgningsfrist over for regionen forventes at blive den 10. april 2025.

I tråd med den hidtidige praksis, går administrationen i dialog med de institutioner, der ønsker at ansøge om et nyt uddannelsesudbud med henblik på at vejlede dem i ansøgningsprocessen, herunder ift. relevante data mv., der skal inkluderes.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget drøfter den hidtidige proces vedr. behandlingen af sager om nye uddannelsesudbud.

At udvalget anbefaler regionsrådet, at godkende vedlagte forslag til nye vurderingskriterier ved ansøgninger om nye ungdomsuddannelsesudbud.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet.

Bilag

Bilag 1 - Nuværende kriterier

Bilag 2 - Forslag til nye kriterier

Punkt 5: Orientering om indsatsen for tysk med afsæt i budgetaftalen for 2024

23/14132

Resumé

Region Syddanmark har i den regionale udviklingsstrategi fokus på at styrke tyskkompetencerne. I budgetaftalen for 2024 blev det besluttet, at følge initiativer igangsat under temasatsningen i uddannelsespuljen "Bedre tyskkompetencer" (september 2023) og arbejde med brugen af rollemodeller. Der gives en status på indsatsen for styrkede tyskkompetencer.

Sagsfremstilling

Region Syddanmark ønsker, jf. udviklingsstrategien "Sammen om fremtidens Syddanmark", fortsat at styrke syddanskernes tyskkompetencer gennem uddannelse. I budgetaftalen for 2024 blev det således besluttet, at fastholde indsatsen for styrkede tyskkompetencer. Her fremgik det bl.a., at:

"Aftalepartierne ønsker at indsatsen for styrkede tyskkompetencer fastholdes. Udvalget for Regional Udvikling og Det særlige rådgivende udvalg for dansk-tysk samarbejde vil følge de initiativer, som igangsættes, herunder gennem den allerede besluttede temasatsning i uddannelsespuljen på 5 mio. Med afsæt deri og i samarbejde med relevante aktører vil der i 2024 blive arbejdet med at bruge "rollemodeller" til at styrke interessen for at lære tysk. Eventuelle nye initiativer kan finansieres gennem Interreg og uddannelsespuljen."

Opfølgning på temasatsningen "Bedre tyskkompetencer"

Regionsrådet bevilgede i december 2023 ca. 6,2 mio. kr. til fire projekter som et led i temasatsningen "Bedre tyskkompetencer". Projekterne arbejder på forskellig vis med at fremme viden og færdigheder i tysk hos de unge i Region Syddanmark. Bl.a. gennem:

- Brobygningsaktiviteter, herunder fx sprogambassadørordning og elev-til-elev aktiviteter, hvor gymnasieelever uddannes af lærerstuderende til at kunne undervise elever i folkeskolernes udskoling.
- Praksisnære undervisningsforløb med virkelighedsnære cases – fx i samarbejde med erhvervslivet og i samarbejde med andre fag.
- Sprogcoaching i tysk, hvor der tages udgangspunkt i den enkelte elevs kompetencer og interesser med henblik på at styrke motivationen for at lære tysk.
- Autentiske sprog møder, hvor eleverne får brugt tysk i en autentisk sammenhæng, fx via besøg på tværs af grænsen.
- Anvendelse af nyere teknologier, herunder især generativ AI i tyskundervisningen.

Administrationen havde den 7. januar 2025 inviteret projekterne til en workshop med det formål at udveksle erfaringer på tværs. Ud over deltagere fra de fire projekter deltog bl.a. repræsentanter fra Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCF), og der var oplæg om projektledelse, herunder implementering og forankring i organisationen, fra Center for Gymnasieforskning ved SDU.

Erfaringerne fra mødet er:

- At arbejdet med at fremme tysk som en tillægskompetence har god effekt på elevernes deltagelse i de projekter, som har arbejdet med det.

- Der arbejdes med rollemodeller i flere forskellige former. Både som sprogambassadører i form af små grupper gymnasieelever (de mest motiverede) eller hele klasser, der underviser i grundskolen, og i et setup, hvor det er studerende på SDU/læreruddannelsen, der møder gymnasieeleverne. Her er erfaringen, at der er stor værdi i samarbejdet mellem lærerne i grundskolen og gymnasiet, idet dette medfører viden om hinandens undervisning, der letter overgangen for eleverne.
- Erfaringer med, hvordan eleverne kan opleve at tale tysk og blive forstået, fylder i alle projekter. Det har vist sig, at følelsen af ”mestring” eller succesoplevelser ved at bruge tysk er en vigtig faktor i elevernes motivation for at lære sproget.
- Endelig har flere projekter erfaret, at fortællingen om, at ”tysk i gymnasiet er svært” starter hos forældrene og tidligt. Der er derfor udviklet informationsmateriale til forældrene i flere af projekterne.

Deltagerne tilkendegav, at mødet havde givet dem ny inspiration til deres egne projekter, og at man gerne fortsat vil dele viden med hinanden, ligesom nye ansøgninger til uddannelsespuljen kan komme på tale.

Øvrige indsatser med fokus på tysk

Region Syddanmark har gennem årene løbende arbejdet med at styrke syddanskernes tyskkompetencer. Bl.a. er der blevet igangsat en række projekter i regi af regionens uddannelsespulje gennem de senere år, herunder projektet ”Tysk i et karriereperspektiv”. Projektet har afholdt en afslutningskonference med en stor tilslutning i november 2024, og erfaringerne fra projektet inddrages i tre ud af de fire igangværende projekter, se evt. præsentation af projektet her https://youtu.be/UkC1xMKg_3A.

Administrationen har desuden været i dialog med en lang række aktører med henblik på at udbrede viden fra projekterne og om brugen af rollemodeller såvel som sprogcertificering. Derudover er administrationen repræsenteret i Advisory Board og netværk for ressourcepersoner ved NCFF og har været inviteret til at holde oplæg på årsmøderne for Tysklærerforeningerne for hhv. STX og HHX. Endelig er der igangsat en dialog med SDU med henblik på at styrke indsatsen for at motivere unge til at vælge en uddannelse med tysk. Fx igennem projekter støttet af uddannelsespuljen og Interreg.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen som udgangspunkt ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Til orientering.

Punkt 6: Orientering om klimavenlige og bæredygtige ungdomsuddannelser

#

22/57197

Resumé

Regionsrådet besluttede i juni 2022 at igangsætte initiativet ”Klimavenlige og bæredygtige ungdomsuddannelser”. Formålet med initiativet var at bidrage til implementeringen af den regionale udviklingsstrategi på tværs af klima- og uddannelsesområdet. I sagen orienteres om de gennemførte aktiviteter i perioden 2022-2024 og den videre proces.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede juni 2022 at igangsætte og bevilge midler til initiativet ”Klimavenlige og bæredygtige ungdomsuddannelser”. Initiativet skulle bidrage til implementeringen af den regionale udviklingsstrategi på tværs af klima- og uddannelsesområdet. Baggrunden for initiativet var et ønske om at adressere adfærdsændringer hos borgerne, i dette projekt primært i forhold til eleverne og underviserne.

I initiativet indgår der tre aktiviteter, som alle 65 ungdomsuddannelser i Syddanmark er blevet inviteret til at deltage i. 35 ungdomsuddannelser takkede ja til at være med i en eller flere aktiviteter. Se bilag 1.

De tre aktiviteter er:

- Klimamåling af forbrug og adfærd på ungdomsuddannelser
- Klimaplaner og klimahandling på ungdomsuddannelser
- Kursus i klimavenlig mad til kantinemedarbejdere på ungdomsuddannelser

Klimamåling af forbrug og adfærd

Formålet med klimamålingen var at give de deltagende ungdomsuddannelser viden om og en status på, hvor klimavenligt elevernes og de ansattes forbrug og adfærd er i dag. Klimamålingen er en spørgeskemaundersøgelse med spørgsmål inden for transport, mad, elektronik, tøj og studieture. Klimamålingen er blevet gennemført både i 2023 og i 2024.

I 2023 deltog 15 ungdomsuddannelser i klimamålingen, og i 2024 deltog 25 ungdomsuddannelser. Se bilag 2 og 3 for fællesrapporterne med resultaterne for alle ungdomsuddannelserne. Klimamålingen har fungeret som et værktøj til dialog og har inspireret til at igangsætte klimahandlinger på ungdomsuddannelserne. Af fællesrapporten fra 2024 fremgår det fx, at 62 % af eleverne og 92 % af de ansatte mener, at det er vigtigt, at deres skole gør noget aktivt for at reducere deres klimaaftryk. Alle ungdomsuddannelserne har ud over fællesrapporten også fået en rapport med deres egne resultater.

Klimaplaner og klimahandlinger

Aktiviteten klimaplaner og -handlinger startede op i september 2023 og blev afsluttet i efteråret 2024. 11 ungdomsuddannelser deltog, og de fik hjælp til at udarbejde en klimaplan for deres egen skole med afsæt i deres klimamåling og igangsætte konkrete klimahandlinger til at realisere klimaplanen. Undervejs i forløbet blev undervisere fra hver skole klædt på med klimaviden og værktøjer igennem workshops, som CONCITO afholdte.

Efterfølgende stod ungdomsuddannelserne selv for at gennemføre en række klimaworkshops for nogle af deres elever. Det fremgår af klimaplanerne, at der er blevet igangsat en række klimavenlige forandringer på de 11 deltagende skoler. Fx har 8 ud af de 11 skoler indført mere klimavenlig mad i deres kantiner.

Administrationen har på baggrund af de indsendte klimahandleplaner udarbejdet et inspirationskatalog, som kan ses i bilag 4.

Kursus i klimavenlig mad

Formålet med kurserne i klimavenlig mad var at inspirere og klæde kantinemedarbejdere på syddanske ungdomsuddannelser på til at kunne tilbyde klimavenlig mad til elever og ansatte på ungdomsuddannelserne. Der blev gennemført fire kurser i oktober 2023, hvor godt 50 kantinemedarbejdere fra 20 ungdomsuddannelser deltog i kurserne.

Opsamling

Klimahandling er blevet sat på dagsordenen på 35 syddanske ungdomsuddannelser, og der er igangsat klimaindsatser på en lang række af ungdomsuddannelserne. Det er også blevet tydeligt, at der er bred opbakning på ungdomsuddannelserne til at arbejde med klimaindsatser. Flere skoler har eksempelvis udtrykt interesse for at deltage i en ny måling i 2025, hvis det bliver muligt.

Det er også tydeligt, at mange ungdomsuddannelser har behov for støtte til at igangsætte klimahandling. Det kan være svært for dem at prioritere i en travl hverdag, og klimahandling forudsætter viden om klimavenlige tiltag. Initiativet har derfor været med til at gøre en stor forskel.

Den videre proces

Aftalen om sundhedsreform 2024 medfører, at Region Syddanmarks adgang til at arbejde med klima og grøn omstilling i geografien bortfalder fra 2026. Det betyder, at en række aktiviteter skal afvikles i 2025, og at klima fra 2026 alene vil indgå i forbindelse med opgavevaretagelsen på regionens øvrige områder, herunder bl.a. miljø, uddannelse, mobilitet samt på social- og sundhedsområdet.

Regionen har således ikke umiddelbart de samme muligheder for at iværksætte proaktive klimaindsatser på ungdomsuddannelserne. Værktøjer og metoder fra initiativet ”Klimavenlige og bæredygtige ungdomsuddannelser” kan evt. inddrages i uddannelsesteamets opgaver fremadrettet, afhængigt af økonomi og ressourcer på uddannelsesområdet.

Metoder og værktøjer fra initiativet fx klimamålingen kan evt. også blive anvendt i andre sammenhænge af CONCITO og Behave Green, der har været konsulenter på opgaven. Administrationen tager et møde med CONCITO med henblik på at overdrage erfaringerne fra klimamålingerne, så de evt. kan bruges i regi af klimaalliancen eller i CONCITOs øvrige arbejde på ungdomsuddannelserne. Derudover bliver resultaterne af klimamålingerne offentliggjort på Region Syddanmarks hjemmeside, så andre aktører også får adgang til at bruge denne viden.

Klimavurdering

Initiativet har resulteret i, at en lang række af ungdomsuddannelser har igangsat klimahandlinger, som gør det nemmere for ansatte og elever at agere mere klimavenligt, fx klimavenlig mad i kantinen og samkørselsordninger. Initiativet vurderes derfor at have haft en positiv indvirkning på klimaet. Det vurderes også, at yderligere klimaindsatser på ungdomsuddannelserne ville kunne skabe endnu større klimaeffekt.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Til orientering.

Bilag

Bilag 1 Oversigt over deltagelse

Bilag 2 Klimamåling 2023

Bilag 3 - Klimamåling 2024

Bilag 4 Inspirationskatalog Klimaindsatser 2024

Punkt 7: Orientering om deponering af atomaffald i Tyskland

24/51591

Resumé

Der orienteres om, at regionsrådsformanden 4. november 2024 har modtaget en mail indeholdende pressemeddelelse og tilhørende baggrundsnotat fra det tyske institut Bundesgesellschaft für Endlagerung (BGE) angående igangværende undersøgelser og udpegning af slutdeponi for højradoaktivt affald i Tyskland. Af materialet fremgår det, at det nu er muligt at følge med på et interaktivt kort, som viser områder, som kan være egnede eller uegnede som slutdeponi.

Sagsfremstilling

Den tyske forbundsdag besluttede i 2011 at afvikle kernekraft i Tyskland via en gradvis udfasning af aktive kernekraftværker med henblik på, at samtlige værker skulle være ude af drift i 2023. For så vidt angår håndtering af højradoaktivt affald, det vil sige affald fra selve produktionsanlægget, er dette deponeret i regionale lagre, hvorefter det er meningen, at der skal udpeges et samlet slutdeponi i Tyskland.

Regionsrådsformanden har i den forbindelse 4. november 2024 modtaget en mail indeholdende pressemeddelelse og tilhørende baggrundsnotat fra det tyske institut Bundesgesellschaft für Endlagerung (BGE) angående igangværende undersøgelser og udpegning af slutdeponi for højradoaktivt affald i Tyskland.

Af materialet fremgår det, at BGE har offentliggjort et interaktivt kort ([Der Weg zu den Standortregionen : BGE Endlagersuche Navigator](#)), der skal skabe transparens om de igangværende undersøgelser og de foreløbige vurderinger. Baseret på geologiske data, inddeles de undersøgte regionale områder i fire kategorier efter egnethed. Kategori A er bedst egnede områder, kategori B er velegnede områder, kategori C er mindre egnede områder og kategori D er uegnede områder.

Af kortet kan det for nuværende aflæses, at der er identificeret flere kategori C områder i det sydlige Tyskland omkring München og Kassel. Der er også identificeret flere kategori D områder, for eksempel i Slesvig-Holsten, hvor området omkring Flensborg Fjord for nuværende er erklæret uegnet for deponering af højradoaktivt affald. Undersøgelserne er dog fortsat i gang, og flere områder af Tyskland mangler stadig at blive undersøgt.

De igangværende undersøgelser vil ifølge BGE fortsætte til 2027, hvor arbejdet efter planen vil overgå til næste fase. Her vil man igangsætte geologiske undersøgelser af de regionale områder, der er blevet kategoriseret som enten A eller B, hvorefter man vil lave de sidste undersøgelser med henblik på at udforme konkrete forslag til egnede områder for slutdeponi. Disse forslag vil blive videregivet til det tyske miljøministerium, som til sidst vil forelægge den tyske forbundsdag et konkret lovforslag.

Pressemeddelelsen kan læses via dette link; [German Federal Company for Radioactive Waste Disposal \(BGE\) publishes work progress in site selection procedure](#)

Baggrundsnotatet kan læses via dette link; [Microsoft Word - Background information_Publication of Work Progress.docx](#)

Klimavurdering

Der er ikke foretaget nogen klimavurdering af sagen, da sagen ikke har konsekvens for klimaet.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Regional Udvikling anbefaler regionsrådet,

At regionsrådet tager sagen til efterretning.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Indstillingen anbefales over for Regionsrådet

Punkt 8: Tilbagemeldinger fra regionsrådets medlemmer i trafiksselskabernes bestyrelser #

25/1034

Sagsfremstilling

Regionsrådets medlemmer i Fynbus' og Sydtrafiks bestyrelser melder 2 gange årligt tilbage til udvalget for regional udvikling om arbejdet i trafiksselskabernes bestyrelser.

De åbne dagsordener/referater fra bestyrelsesmøder i hhv. Fynbus og Sydtrafik kan ses her:

Fynbus: [Dagsordener og referater](#)

Sydtrafik: [Møder og referater for Sydtrafiks bestyrelse](#)

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Til orientering.

Punkt 9: Årsplan 2025 og møder med samarbejdspartnere i 2025

25/1034

Resumé

Med henblik på drøftelse forelægges årsplan for 2025 over sager, der forventes forelagt udvalget i løbet af året. Endelig indstilles det, at forslag til besøg møder med samarbejdspartnere – udvalgt med udgangspunkt i de fremadrettede regionale udviklingsopgaver - i 2025 godkendes.

Sagsfremstilling

Årsplan for forelæggelse af sager for Udvalget for Regional Udvikling 2025

Der vedlægges årsplan for 2025 over sager, der på nuværende tidspunkt forventes forelagt udvalget i løbet af året. Sager som følge af aftale om sundhedsreform 2024 forelægges løbende. Årsplan 2025 kan blive ændret som følge af løbende sager og nye, aktuelle problemstillinger m.v. Udvalgets forslag til forslag og ønsker til temaer og problemstillinger, der skal forelægges i løbet af 2025, vil blive indarbejdet.

Udvalget for Regional Udviklings møder med samarbejdspartnere m.v. – 2025

Udvalget for Regional Udvikling har tradition for møder med samarbejdspartnere samt besøg hos relevante aktører rundt om i regionen, afstemt efter geografi og fagligt indhold.

I bilaget er der et idekatalog med forslag til besøg hos eller med aktører rundt om i regionen.

Forslagene er foreslået med udgangspunkt i og grupperet efter de fremadrettede regionale udviklingsopgaver, som regionerne forventes at få efter gennemførelsen af sundhedsreformen. Der er udvalgt de opgaveområder, hvor der er noget konkret at mødes med samarbejdspartnere om:

1. Opgaver på uddannelsesområdet.
2. Grænseoverskridende samarbejde:
 - a. Regionerne vil fortsat have mulighed for at deltage i og medfinansiere grænseoverskridende samarbejder, herunder Interreg-projekter, som ligger inden for deres opgaveportefølje på det regionale udviklingsområde. Den administrative forankring af Interreg-programmer vil fortsat være i regionerne.
 - b. Region Syddanmark og Region Østdanmark vil have en adgang til også at kunne deltage i og medfinansiere grænseoverskridende samarbejder på kulturområdet.
3. Opgaver relateret til kollektiv trafik. (Placeringen af regionernes opgaver vedrørende kollektiv trafik afventer anbefalingerne fra Ekspertudvalget om kollektiv mobilitet i hele Danmark).

Der er møde med trafikselskaberne på udvalgsmøderne den 6. maj og 25. november 2025 samt temadrøftelse med Syddansk Uddannelsesforum på udvalgsmødet 5. november 2025. Der udover foreslås 2 besøg før sommerferien.

Det foreslås, at udvalget besøger:

- Fusionsskole efter byskolemodellen. Udvalgsmødet holdes på Nyborg Gymnasium. Før sommerferien.
- Besøg hos Interreg projektet ”Hope and Despair” i Frøslevlejren. Der orienteres også om Kulturaftalen Sønderjylland-Slesvig og Borgerprojektforden hos Region Sønderjylland-Slesvig. Udvalgsmødet holdes i Frøslevlejren. Før sommerferien.

På næste møde forelægges forslag til på hvilke udvalgmøder, at udvalget kan mødes med samarbejdspartnere.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget drøfter forslag og ønsker til temaer og problemstillinger, der skal forelægges i løbet af 2025.

At forslag til besøg møder med samarbejdspartnere i 2025 godkendes.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Udvalget drøftede forslag og ønsker til temaer og problemstillinger, der skal forelægges i løbet af 2025.

Forslag til besøg møder med samarbejdspartnere i 2025 blev godkendt.

Bilag

Årsplan URU 2025

Punkt 10: Eventuelt

25/1034

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Intet.

Punkt 11: Næste møde

25/1034

Sagsfremstilling

Næste møde er tirsdag den 4. marts 2025 kl. 10.00-13.00 i regionshuset.

Mødeplanen for resten af 2025 er:

- Tirsdag den 1. april 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 6. maj 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 27. maj 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 5. august 2025 kl. 11.00-13.00 (RESERVERET).
- Tirsdag den 2. september 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 30. september 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 4. november 2025 kl. 10.00-13.00.
- Tirsdag den 25. november 2025 kl. 10.00-13.00.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for regional udvikling den 28-01-2025

Næste møde er tirsdag den 4. marts 2025 kl. 10.00-13.00 i regionshuset.

Punkt 12: Underskriftsside

25/1034